

OBČINA MENGEŠ - OSNOVNI PODATKI

OBČINA MENGEŠ

Slovenska cesta 30

1234 Mengeš

SLOVENIJA

Tel.: 01 723 70 81

Fax: 01 723 89 81

e-mail: obcina.menges@menges.si

Župan

Župan, Franc Jerič, izvoljen na volitvah leta 2006 kot kandidat Neodvisne liste za Občino Mengeš in njen razvoj.

Občinski svet

Občinski svet sestavlja 19 svetnikov; LDS (5), SDS (5), Neodvisna lista za Občino Mengeš in njen razvoj (5), SLS (2), NSi (2), SD (1).

Društveno življenje

11 kulturnih društev, 13 športnih društev, 5 gasilskih društev in 13 ostalih društev.

Stopnja registrirane brezposelnosti

Za mesec september 2009 - 6,00 %.

Bruto plača

Povprečna bruto plača za mesec september 2009 - 1.271,58 EUR.

Lega

15 km severovzhodno od glavnega mesta Slovenije LJUBLJANE v smeri proti Brniku. Občina se razprostira na severnem delu gravitacijskega območja Ljubljane, od središča Slovenije (GEOSS) pa je oddaljena borih 17 km zračne linije.

Površina in relief

Občina Mengeš se razprostira na površini 22,453 km², oziroma 2245,3 hektarjev. Slaba polovica občine je hribovje, druga, nekoliko večja polovica pa je ravnina. Hribovje se najvišje povzpne v Debelem vrhu (nad Dobenom) 594 m, medtem ko Vrh Staneta Kosca 641 m, nad Rašico, leži nekoliko stran od mengeške občine. Neposredno nad Mengšem je najvišja Gobovica, ki dosega 435 m. Ravninski svet ima nadmorsko višino med 248 in 302 m in se rahlo nagiba od severozahoda proti jugovzhodu. Razen naselja Dobeno, ki je v hribovju, ležijo ostali trije kraji (Mengeš, Loka in Topole) na ravnini.

Podnebje

V klimatskem pogledu predstavlja območje občine Mengeš vmesno stopnjo med Celjsko kotlino, Gorenjsko ravnino in Ljubljanskim poljem. Podnebje je torej zmerno kontinentalno, kar pomeni, da je poleti povečini vroče, pozimi pa praviloma dokaj mrzlo. Padavine so večinoma ugodno razporejene preko celega leta. Sicer pa so sušna leta nevarna zlasti za poljedelsko proizvodnjo, še posebno zato, ker so ravninska tla pretežno prodnata, oziroma jih prekriva le tanka plast humusa. Ob poletnih plohah in nevihtah zaradi višjih temperatur veliko vode tudi izhlapi, precejšnjo množino jo posrkajo rastline, nekaj jo porabijo tudi živali in ljudje (tudi za mnogotere gospodarske dejavnosti), del nje pa odteče po strugah reke Pšate in njenih pritokov. Srednja celoletna temperatura je 9,7 °C (49,5 °F), srednja zimska/poletna temperatura je 0,1 (32.2)/18,8 (65.8) °C (°F), letna povprečna količina padavin pa 1500 mm.

Vegetacija

Travniško rastje: za rastje na poplavnem področju Pšate je najznačilnejši travniški tip, saj porašča njegov največji del.

Vlažni travniki na oglejenih prsteh: stalna vlažnost zelo vpliva na lastnosti prsti in s tem posredno tudi na videz in sestavo vegetacije. V njeni sestavi prevladujejo vlagoljubne in močvirne rastlinske vrste. Med njimi so v zeliščnem sloju razne vrste šašev, ločkov, močvirski svišč, navadna krvenka itd. V pritalnem sloju pa pripada velik delež mahovom.

Travniki na obrečnih rjavih prsteh: ta tip travniškega rastja v poplavnem področju Pšate porašča tiste poplavne predele, ki niso bili redno poplavljeni, in tiste, kjer je poplavna voda hitro odtekla.

Grmovno in gozdne rastline: logi v obliki pasov drevja na enem ali obeh bregovih Pšate.

Avtohtone gozdne združbe: gre za izredno pester sestav gozdnih združb na gričevnatem in hribovitem svetu od Bukovškega hriba (Slevskega hriba), Gobavice in Rašice, ki pojmovno predstavlja hriboviti del od Srednjega hriba do najjužnejše točke občine Mengeš. Gozd je sestavljen iz lipe, mlečnega javorja, črnega gabra in malega jesena, rdečega bora, bukve, jelke, belega gabra in črne jelše.

Vode

Čez občino Mengeš teče potok Pšata, ki ima kraški izvir in priteka na površje pod Krvavcem, a dobiva obilo hudourniških pritokov iz gričevnatega sveta Tunjiških dobrav.

Prebivalstvo

	30.06.2009
ženske	3.666
moški	3.397
skupaj	7.063

Po številu prebivalstva med 210 slovenskimi občinami na 71 mestu, po velikosti pa na 66; iz tega sledi, da spada med najgosteje naseljene občine v Sloveniji; v Sloveniji pride 97,6 preb./km², v občini Mengeš pa 302.

Naselja

Mengeš, Loka pri Mengšu, Topole, Dobeno

Proračun

7, 588 mio €

Občinski praznik

29.5. - Rojstvo pisatelja Janeza Trdine.

Primerjava s sosodnjimi občinami

	število prebivalcev	velikost občine km ²	povprečna mesečna bruto plača (9/2009)
Kamnik	28.363	265,6	1.306,87
Domžale	33.078	72,3	1.334,57
Moravče	4.876	61,4	1.258,49
Lukovica	5.347	74,9	1.564,36
Vodice	4.474	31,4	1.283,88
Trzin	3.726	8,6	1.225,74
Komenda	5.202	24,1	1.450,52
Ljubljana	266.575	275	1.704,36
Mengeš	7.063	22,5	1.271,58

PREDSTAVITEV OBČINE MENGEŠ

Občina Mengeš spada med gosteje naseljene občine v Sloveniji (več kot 7000 prebivalcev). Dobro polovico občine zavzema hribovje, drugo pa je ravnina, ki se rahlo nagiba od severozahoda proti jugovzhodu. Razen naselja Dobeno, ki je v hribovju, ležijo ostali trije kraji (Mengeš, Loka in Topole) na ravnini. Najvišji vrh hribovja je nad Dobenom in se imenuje Debeli vrh (594m). Neposredno nad Mengšem leži Gobavica (435m), kjer stoji Mengeška koča, ki je zelo obiskana turistična točka, pod njo pa poteka rekreacijska trim steza. Ob severnem vznožju Gobavice so postavljene tudi tri smučarske skakalnice, ki so bile v zadnjih letih tudi obnovljene. Ob južnem vznožju Gobavice je zelo lepa in zanimiva pot do Cegvenškega jezera z raznovrstnimi redkimi rastlinami in živalmi.

Zelo priljubljena turistična točka je tudi sam kraj Dobeno, ki je znan predvsem po domačih specialitetah, pristnem stiku z živalmi in naravo ter kolesarskih poteh.

Mengeš je bilo včasih izrazito kmečko naselje ob reki Pšati. Kmetijstvo je bilo temelj gospodarstva v tem kraju, ki pa v današnjih časih vztrajno usiha, tako da je v Mengšu trenutno dejavnih oziroma aktivnih le še šest kmetij. Na zahodnem obrobju mengeškega polja nad krajem Loka stoji Center za razvoj kmetijstva in podeželja Jablje (CRKPJ), ki obdeluje večino kmetijskih zemljišč v Občini Mengeš. Neposredno nad Centrom za razvoj kmetijstva in podeželja Jablje se nahaja Grad Jablje. Grad je bil prvič omenjen že v 14. stoletju. Med letoma 1999 in 2006 je bil temeljito obnovljen in je med slovenskim predsedovanjem Evropski uniji služil kot eden glavnih protokolarnih objektov. Danes ima v njem prostore Center za evropsko prihodnost (CEP), sicer pa je objekt na spisku kulturnih spomenikov Slovenije. Od gradu pelje pešpot na Spodnje, Srednje in Zgornje Dobeno ter Rašico.

Neposredno pod gradom je vodna jama iz katere teče eden izmed pritokov potoka Šumberk, ki se nato izliva v reko Pšato. Grad si je tudi mogoče ogledati v okviru rednih ogledov vsako drugo soboto v mesecu.

Verjetno je najdominantnejše središče in prepoznavnost kraja cerkev sv. Mihaela. Mengeš je prepoznana kot prafara, ki je obsegala področje do Zagorja. V cerkvi najdemo zadnje življensko delo največjega slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika – krstilnico in spovednico. Prav tako pa so v prezbitariju ohranjene slike Janeza Ljubljanskega. V Mengšu domujejo tudi sestre usmiljenke, ki imajo nov dom sv. Katerine.

Včasih je bil Mengeš pomembno slamninarsko središče, pomembne obrti pa so bile še pečarstvo, sedlarstvo, pivovarstvo, kovaštvo, mizarstvo, kamnoseštvo, opekarstvo, papirničarstvo in izdelovanje glasbil. Prav na področju izdelave glasbil je bil in je še kraj Mengeš izredno priznan in poznan v svetu. Eno izmed največjih tovarn je bila Melodija Mengeš, kjer so se učili in dozorevali skoraj vsi, ki se v Mengšu ukvarjajo z izdelovanjem glasbil. Mengšu prav zaradi tega pravijo tudi glasbeno mesto.

Zaradi svoje prometne lege je v 18. stoletju zacvetelo prevoznništvo, kar zaznavamo še danes pri prekomernem prometu tovornjakov skozi Mengeš.

Sedaj je Mengeš upravno in industrijsko središče. V kraju je trenutno registriranih preko 800 podjetij. Razvoj podjetništva in industrije se ustvarja v industrijski coni v Mengšu. Največji podjetji sta: obrat farmacevtske tovarne Lek in Filc Mengeš. V Mengšu deluje še nekaj srednje velikih podjetij kot so : Semesadike, Trgovsko podjetje Zora, SCT Ljubljana – obrat vzdrževanje, Hidrotehnik, Mapis.

Pomembni nosilci kulturnega in družbenega življenja v kraju so društva, pri čemer imajo nekatera že več kot stoletno tradicijo.

Predvsem je potrebno izpostaviti delovanje na področju gasilstva, kjer delujejo tri prostovoljna gasilska društva (Mengeš, Topole in Loka). Naši gasilci so zelo uspešni na področju operative in na tekmovanjih, tako so bili že nekajkrat tudi na olimpijadi. V letu 2009 so člani PGD Topole dobitniki zlate olimpijske medalje.

V sami občini deluje preko trideset društev, in sicer od kulturnih, športnih, humanitarnih do čebelarjev itd.

Predvsem je velik poudarek na kulturnih udejstvovanjih, kot so pevski zbori, inštrumentalne glasbene skupine, likovne skupine in še veliko drugega.

Vsako leto konec meseca septembra poteka Mihaelov sejem, ki je ena najstarejših ohranjenih tradicij v kraju. Letošnji Mihaelov sejem, je bil že 17. Vsako leto je poudarek na neki stari dejavnosti, npr. pečarstvo, slamninarstvo, kmečka opravila, gasilstvu, godbi.

V organizaciji KD Mihaelov sejem je tudi tradicionalna prireditev Slovenska koračnica, na kateri nastopajo godbe iz cele Slovenije.

Lahko pa zapišemo, da je bila in je motor vsega dogajanja v kraju Mengeška godba.

Kultura je sploh glavno gibalno in prepoznavnost kraja, ki se zrcali od delavnih društev, prireditev v Kulturnem domu v Mengšu (Komedije in prireditve Špas teatra), do obrti povezane z glasbilo. (izdelovalci harmonik – Zupan, Kapš, Totter, Železnikar, Podgoršek, Melodija, izdelovalec brenkal – Nace Zaletelj). V Mengšu lahko tudi kupite vse vrste glasbil v specializiranih trgovinah.

V Mengšu so se rodile nekatere pomembne osebnosti na področju kulture. To so Janez Trdina, (na njegov rojstni dan 29. maja je tudi občinski praznik), slikar in freskant Franc Jelovšek, slikar Janko Testen in drugi.

Za razvojem občine pa ne zaostajajo tudi športna društva, ki skrbijo za športno udejstvovanje starih in mladih v Mengšu. Imamo zelo širok spekter športnih društev, od namiznega hokeja do smučarjev skakalcev. Vsako leto je organiziranih veliko število športnih prireditev, ki poskrbijo za športno udejstvovanje občanov in druženje. Prav zaradi tega je potreba po novi športni dvorani izredno velika.

Mengeš in s tem Občina Mengeš je prepoznavna z svojim edinstvenim grbom v obliki dvojnega trnka (pečat iz leta 1154) in zastave v modro beli kombinaciji, ter prepoznavnim sloganom : S PESMIJO V SRCU.